

APELĀCIJAS PADOME

=====
Pasta adrese: Adrese: Tālruni: Fakss:
a/k 824, Rīga LV-1010 Cītdailes iela 7 (70), Rīga 7 027 610, 7 027 634 7 027 690
=====

Apelācijas lietas šifrs:
ApP/02/ WO 748 978

Lēmums

Rīgā

2002.gada 20. septembrī

Apelācijas padome:

ApP sēdes priekšsēdētājs - J.Ancītis,
ApP sēdes locekļi - N.Lamsters, A.Pāže,
ApP sekretāre - I.Plūme,

2002.gada 30.augustā izskatīja apelācijas iesniegumu, kuru patentpilnvarotā Ņ.Dolģicere saskaņā ar 1999.g. likuma *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* (LPZ/99) 39.panta sesto daļu un preču zīmju starptautiskās reģistrācijas noteikumiem 2002.gada 30.aprīlī iesniegusi preču zīmes īpašnieka - komercsabiedrības Aktieselskabet Nordisk Solar Compagni (Dānija) vārdā pret Patentu valdes (LPV) 2002.gada 21.janvāra lēmumu par starptautiski reģistrētās preču zīmes

Tele Plus

(reģ. Nr. WO 748 978; reģ. datums - 18.01.2001; bāzes pieteikuma dati - Dānija, 15.07.1997, VA 1997 03569; Starptautiskā biroja paziņojuma par zīmes reģistrāciju datums - 08.02.2001; publikācija par zīmes reģistrāciju starptautiskās reģistrācijas biļetenā - 01.03.2001; 9. un 11.kl. preces, 38.kl. pakalpojumi) aizsardzības atteikumu Latvijā attiecībā uz 38.klases pakalpojumiem (telekomunikācijas), kas ar LPV 06.05.2002 vēstuli apstiprināts kā galīgs atteikums.

Apelācijas iesniedzējs nepiekrīt ekspertīzes izvirzītajiem pamatojumiem, lūdz atcelt LPV lēmumu un atzīt šīs preču zīmes starptautisko reģistrāciju par spēkā esošu Latvijā arī attiecībā uz 38.klases pakalpojumiem.

ApP sēdē piedalījās zīmes īpašnieka - komercsabiedrības Aktieselskabet Nordisk Solar Compagni (Dānija) pārstāve patentpilnvarotā Ņ.Dolģicere un LPV pārstāve, Preču zīmju un dizainparaugu nodaļas Starptautisko preču zīmju sektora galvenā eksperte L.Rinka, kas veikusi minētās preču zīmes ekspertīzi.

I. Izskatot apelācijas iesniegumu, Apelācijas Padome **konstatēja**:

1. Izskatāmā preču zīme **Tele Plus** (reģ. Nr. WO 748 978) ir vārdiska, un tās reģistrācijas datos norādīts, ka tā izpildīta ar standarta burtiem.

Zīme reģistrēta 18.01.2001, pamatojoties uz tās sākotnējo pieteikumu Dānijā (15.07.1997, VA 1997 03569). Zīme starptautiski reģistrēta attiecībā uz 10 valstīm un teritorijām, arī Latviju. Reģistrācijā iekļautas 9.kl. preces (izvērsti saraksts, kas satur galvenokārt dažādus elektriskos, telekomunikāciju un optiskos aparātus un ierīces, kā arī to piederumus), 11.kl. preces (apgaismes, apsildes, tvaika ražošanas, ēdiena gatavošanas, dzesēšanas, žāvēšanas, vēdināšanas, ūdensapgādes un sanitārtehniskās ierīces), kā arī 38.kl. pakalpojumi (telekomunikācijas).

2. LPV lēmums atteikt aizsardzību Latvijā preču zīmes reģistrācijai Nr. WO 748 978 attiecībā uz telekomunikācijām jeb tālsakariem (*Refusal of Protection*, 21.01.2002) atsaucas uz LPZ/99 6.panta pirmās daļas 2. un 3.punkta noteikumiem un balstās uz slēdzienu, ka starptautiski reģistrētajam apzīmējumam trūkst jebkādas atšķirtspējas, un tas sastāv vienīgi no apzīmējumiem, kurus var izmantot komercdarbībā, lai apzīmētu pakalpojumu sniegšanas veidu.

3. LPV pārstāve savā 06.05.2002 vēstulē un ApP sēdes gaitā sīkāk paskaidro lēmuma motivējumu:

3.1. izskatāmajā preču zīmē ietvertais vārds 'TELE' skaidrojams kā saīsinājums no vārda 'television' (televīzija) vai saliktoņu daļa ar nozīmi 'no attāluma', 'lielā attālumā' vai 'saistīts ar televīziju' (LPV eksperte atsaucas uz vārdnīcām). Saistībā ar konkrētajiem tālsakaru pakalpojumiem šis vārds vērtējams kā apzīmējums, kas tiek plaši lietots, lai raksturotu pakalpojumu veidu, tāpēc tas jāuzskata par nedistinktīvu apzīmējumu, kurš nespēj identificēt ražotāju (pakalpojumu sniedzēju). Ikvienš šādu pakalpojumu sniedzējs var izmantot šo vārdu savu pakalpojumu raksturošanai;

3.2. preču zīmes otra daļa - vārds 'PLUS' - uztverams kā paskaidrojošs papildinājums pie zīmes pirmās sastāvdaļas, kas norāda, ka attiecīgie tālsakaru pakalpojumi sevī ietver kādus uzlabojumus, jaunas kvalitātes vai priekšrocības konkrēto pakalpojumu izmantotājiem. Tādēļ šis vārds vērtējams kā pielikums, kas objektīvi nepieciešams jebkuras preču zīmes īpašniekam, lai norādītu uz pakalpojumu papildu kvalitātēm. Līdz ar to arī šis apzīmējums nespēj preču zīmei piešķirt distinktivitāti;

3.3. tādējādi arī zīme kopumā vērtējama kā nedistinktīvs apzīmējums, kuru var izmantot komercdarbībā, lai raksturotu attiecīgo pakalpojumu veidu, to lietojumu. Par to liecina izdrukas no Interneta, kas parāda, ka dažādi īpašnieki lieto gan izskatāmās zīmes atsevišķās sastāvdaļas, gan apzīmējumu 'Tele Plus' kopumā, dažādās kombinācijās. Piemēram, kompānija 'Tele-Plus Corporation' Amerikas Savienotajās valstīs, Merilendā (ar vairākiem apkalpes punktiem apkārtējā reģionā) piedāvā uzlabotus tālsakaru pakalpojumus; citi uzņēmumi lieto apzīmējumus 'Tele-Connect Plus', 'Tele-Concept Plus', 'Tele-Plus-System', 'Tele-Support Plus' u.tml. Līdzīga rakstura apzīmējumus pieņemts lietot arī Latvijā: 'Vietējais pieslēgums +' (VP+) dod iespēju Latvijas Mobilā telefona vietējā pieslēguma abonentiem zvanīt arī uz ārzemēm; 'ISDN Birojs plus' ir uzņēmuma Lattelekom piedāvājums integrēto pakalpojumu ciparu tīklā vienlaicīgai divu kanālu (balss, faksa, datu vai video) pārraidei, sava veida biroja minicentrāle;

3.4. šim pašam īpašniekam ir arī nedaudz agrāk (2000.gada oktobrī) reģistrēta figurāla zīme **Tele+Plus** (fig.) (reģ. Nr. WO 748 975), kurā izmantots papildus elements - starp abiem vārdiem ar brīvu roku vilkts krusts zilā krāsā; šī zīme Latvijā ir spēkā. Tomēr lietā nav ziņu, ka šāda zīme būtu lietota jau ilgstoši, un nav pamata piekrist atbilstoša vārdiskā apzīmējuma reģistrācijai.

4. Apelācijas iesniedzēja pārstāve apelācijas iesniegumā un paskaidrojumos sēdes gaitā savu nepiekrīšanu LPV lēmuma pamatojumiem pamato šādi:

4.1. LPV lēmumā vārds 'Tele', kas ietilpst preču zīmē Nr. WO 748 978, saprasts kā norāde uz pieteiktā pakalpojuma funkcionālo uzdevumu. Apzīmējumu 'tele', ko var tulkot dažādi, tiešām izmanto telekomunikāciju nozarē, par to nav strīda; 'plus' ir matemātikas termins, bet var piekrist, ka to var uztvert arī kā papildinājumus vai uzlabojumus pakalpojumiem. LPZ/99 6.panta pirmās daļas 3.punkts paredzēts, lai novērstu tādu apzīmējumu reģistrāciju, kas attiecībā uz pieteiktajām precēm vai pakalpojumiem ir vispārpieņemti preču veida, kvalitātes, daudzuma utt. apzīmēšanai; šādu zīmju reģistrācija dotu īpašniekam izņēmuma tiesības uz konkrētā apzīmējuma lietošanu. Izskatāmā preču zīme tomēr neaizskar citu komersantu tiesības izmantot vispārpieņemtus apzīmējumus, jo tā sastāv no divu vārdu savienojuma. Lai realizētu komercdarbību konkrētajā sfērā, nav nekādas objektīvas nepieciešamības izmantot vārdu salikumu 'tele plus' sniedzamo pakalpojumu veida, daudzuma, cenas, kvalitātes u.c. apzīmēšanai, par ko ir runa LPZ/99 6.panta pirmās daļas 3.punktā. Izskatāmā zīme nav adekvāta apzīmējumam 'telekomunikācijas plus', un arī patērētāji to var uztvert dažādi;

4.2. preču zīmes Nr. WO 748 978 īpašnieks varēs vērsties ar pretenzijām pret citiem tirgus dalībniekiem tikai tajā gadījumā, ja būs izmantots tieši tāds vārdu salikums (Tele Plus), kas savā kopumā neattiecas ne uz vienu no LPZ/99 6.panta pirmās daļas 3.punktā uzskaitītajiem. Zīmē

iekļautais vārdu salikums nepiešķir izņēmuma tiesības ne uz vārdu 'tele' atsevišķi, nedz uz vārdu 'plus' atsevišķi. Gan 'tele', gan 'plus' izmantoti ļoti daudzās preču zīmēs. To apstiprina 38.klasē starptautiski reģistrēto preču zīmju, kurās ietilpst elements 'tele', saraksts, kā arī nacionālās reģistrācijas kārtībā Latvijā reģistrēto zīmju saraksts ar elementu 'plus' (pievienotas attiecīgas izdrukas no datu bāzēm). Minētie elementi nav bijuši par šķērslī šo zīmju reģistrācijai. No minētā izriet, ka LPV lēmuma atsaukšanās uz šo noteikumu ir nepamatota;

4.3. attiecībā uz LPZ/99 6.panta pirmās daļas 2.punkta piemērošanu jāpaskaidro, ka preču zīmes atšķirtspēja ir tās īpašība tikt uztvertai kā preču zīmei. Apskatāmā zīme sastāv no diviem vārdiem, tā nav vispārpieņemts jēdziens sadzīvē vai tehnikā, un tai "piemīt pazīmes, kas ļauj to attēlot kā preču zīmi";

4.4. LPV praksē reģistrēti salikumi 'Limbažu piens', 'Skaistkalnes siers'; tieši salikums piešķir atšķirtspēju un pieļauj reģistrāciju. Ir reģistrēts pat apzīmējums 'TĀLRUNIS PLUS' (preču zīme Nr. M 38 545), kurā ietilpst attiecīgajiem pakalpojumiem vispārpieņemts un katram saprotams termins 'tālrunis'. Šajā gadījumā ar vārdu salikumu 'Tele Plus' pakalpojums nav nosaukts, tieši tādu salikumu komercdarbībā kā terminu neizmanto. Tas ir fantāzijas ceļā radīts apzīmējums, un to nevar liegt reģistrēt. Vairākās valstīs, arī Dānijā, šī zīme ir reģistrēta;

4.5. uzņēmuma Aktieselskabet Nordisk Solar Compagni pakalpojumi, kurus apzīmē ar izskatāmo zīmi, kā liecina Internetā atrodamie materiāli, ir pilnīgi jauna sistēma, kas nodrošina ne tikai tālruņa sakarus, bet arī datu pārraidi (apvieno komunikācijas un datu pārraidi). Šo pakalpojumu pilnvērtīgai izmantošanai uzņēmums rīko īpašus kursus. Tas izskaidro pieteiktā apzīmējuma izvēli.

5. Apelācijas iesniedzēja pārstāve arī paskaidro:

5.1. likums neparedz piemērot reģistrācijas atteikumu, ja zīmei var konstatēt vienu vai citu atšķirtspējas pakāpi; likumā kā atteikuma pamats paredzēts "jebkādas atšķirtspējas" trūkums;

5.2. izskatāmo zīmi Latvijā pagaidām neizmanto, bet citās valstīs sāk izmantot; 2001.-2002.gadā to sāks plaši reklamēt Internetā;

5.3. uzņēmēj sabiedrībai Aktieselskabet Nordisk Solar Compagni ir nopietnas intereses neļaut Latvijas tirgū ienākt trešajām personām, kas savai produkcijai izmanto līdzīgu apzīmējumu;

5.4. izskatāmais apzīmējums Latvijas tirgū pagaidām ir brīvs: nav analogas preču zīmes ar tādu pašu vārdu salikumu, ir tikai līdzīgs uzņēmuma nosaukums 'TELEPLUS', bet tajā abas sastāvdaļas rakstītas kopā.

II. Apelācijas iesnieguma izskatīšanas rezultātā Apelācijas padome nāca pie šādiem slēdzieniem:

1. No lietas materiāliem izriet, ka apelācija iesniegta atbilstoši likumā, starptautiskās reģistrācijas noteikumos un ApP Noteikumos paredzētajai kārtībai, tādējādi ir pamats izskatīt to pēc būtības.

2. Nav šaubu, ka izskatāmā vārdiskā apzīmējuma atsevišķās sastāvdaļas 'tele' un 'plus', katru ar noteiktu nozīmes nokrāsu, visai bieži izmanto tālsakaru pakalpojumu nozarē, un saistībā ar šīs nozares pakalpojumiem patērētāji spēs saskatīt šo vārdu jēdzienisko nozīmi, to asociatīvo jēgu. Analogus atzinumus ApP jau izteikusi savos agrākajos lēmumos apelāciju lietās Nr. ApP/99/WO 659 733 (preču zīme **Tele 2**) un ApP/99/WO 680 323 (**TelekomPlus**): "saistībā ar (...) sakaru jomas pakalpojumiem plašs patērētāju loks Latvijā viegli uztver izskatāmā apzīmējuma ('tele') asociatīvo jēgu, kas attiecas uz tālsakariem"; "apzīmējumu 'plus' mēdz pievienot citiem, to skaitā atšķirtspējas ziņā spēcīgākiem apzīmējumiem, lai norādītu uz jau zināmu preču jaunām īpašībām, jaunu kvalitāti vai citām priekšrocībām vai arī uz jau zināmu pakalpojumu uzlabojumiem vai papildinājumiem"; "telekomunikāciju jomā pakalpojumu nosaukuma vai preču zīmes elements 'Plus' var pildīt papildfunkciju identifikāciju". Teikto apstiprina arī liels skaits starptautiskās un nacionālās procedūras

kārtībā reģistrētu preču zīmju, kas satur vienu vai otru no šiem elementiem, un principā to nenoliedz arī apelācijas iesniedzēja pārstāve.

3. Tai pašā laikā ApP atzīst par vērā ņemamu apelācijas iesniedzēja argumentu, kas attiecas uz LPZ/99 6.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumu piemērošanu šajā lietā, proti, izskatāmais apzīmējums 'Tele Plus' ir divu vārdu salikums, kuru kopumā tomēr nevar vērtēt kā vispārpieņemtu apzīmējumu; realizējot komercdarbību tālsakaru jomā, nav objektīvas nepieciešamības izmantot šādu vārdu salikumu. ApP atzīst, ka noteiktos gadījumos vārdu salikums, kas sastādīts no diviem vai vairākiem aprakstoša rakstura apzīmējumiem, var veidot vārdkopu, kam arī kopumā ir terminoloģiska nozīme (sugas vārda raksturs), bet citos gadījumos līdzīgam salikumam, kaut arī tas, burtiski vērtējot, "sastāv vienīgi no tādiem apzīmējumiem vai norādēm, kuras var izmantot komercdarbībā (...)", kontekstā ar konkrētajām precēm vai pakalpojumiem var nebūt vispārīga apzīmējuma nozīmes. ApP piekrīt apelācijas iesniedzējam, ka izskatāmais apzīmējums 'Tele Plus' tiešām nenosauc pakalpojumu vai pakalpojumus, un tieši tādu vārdu salikumu nav pieņemts izmantot komercdarbības raksturošanai. Ar šādu vārdu salikumu nevar pietiekami konkrēti apzīmēt pakalpojumu veidu, kvalitāti, lietojumu (funkcionālo uzdevumu), vērtību vai citas tālsakaru pakalpojumu īpašības. Tādējādi nevar neapstrīdami apgalvot, ka uz to attiecas LPZ/99 6.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumi.

4. ApP vienlaikus uzskata, ka LPV lēmuma atsaukšanās uz LPZ/99 6.panta pirmās daļas 2.punkta noteikumiem principā atzīstama par pareizu.

4.1. Nenoraidot apelācijas iesniedzēja pārstāves skaidrojumu par to, kas saprotams ar preču zīmes atšķirtspēju, ApP atzīmē, ka šā jēdziena legālā definīcija dota LPZ/99 1.panta 6.punktā. Proti, atšķirtspēja ir "apzīmējuma raksturīgo īpašību kopums, kas nodrošina iespēju atšķirt ar šo apzīmējumu marķētās kāda uzņēmuma preces vai pakalpojumus no citu uzņēmumu precēm vai pakalpojumiem; apzīmējuma atšķirtspējas vērtējums ir atkarīgs ne tikai no paša apzīmējuma rakstura, bet arī no patērētāju uztveres un attiecīgo preču vai pakalpojumu rakstura". Arī 6.panta pirmās daļas 2.punktā, kas paredz noraidīt tādu apzīmējumu reģistrāciju, kuriem trūkst atšķirtspējas, ir būtisks atšķirtspējas novērtējuma priekšnosacījums: "(...) attiecībā uz pieteiktajām precēm vai pakalpojumiem". Jāsecina, ka atšķirtspēja vienmēr ir relatīva, un tā nosakāma saistībā ar konkrētām precēm vai pakalpojumiem un ņemot vērā attiecīgās patērētāju grupas uztveri.

4.2. Šādā aspektā analizējot izskatāmo preču zīmi, ApP atzīst, ka, pirmkārt, apzīmējumam 'Tele' nav pietiekami raksturīgu iezīmju, lai viena tālsakaru uzņēmuma pakalpojumus to patērētāji spētu atšķirt no citu šās pašas jomas uzņēmumu pakalpojumiem, jo tas vienīgi norāda uz visiem sakaru veidiem, kas saistīti ar ziņu, datu, dažādu signālu pārraidi zināmā attālumā, un otrkārt, tā papildinājums ar vārdu 'Plus', kas asociatīvi norāda uz papildfunkcijām, uzlabojumiem vai īpašu kvalitāti, arī nepiešķir tam tādas īpašības, lai nodrošinātu minēto iespēju atšķirt zīmes īpašnieka pakalpojumus. Kaut gan, kā jau konstatēts 3.punktā, 'Tele Plus' nav nozarē vispārpieņemts apzīmējums un tam nav terminoloģiska rakstura, ApP uzskata, ka šis divu telekomunikāciju jomā bieži izmantoto, triviālo apzīmējumu salikums nespēj patērētājiem izraisīt priekšstatu par pakalpojumu izcelsmi no kāda noteikta uzņēmuma un ļauj vienīgi pieņemt, ka tie ir kādi uzlaboti tālsakaru pakalpojumi. Konkrētajam asociatīvi aprakstoša rakstura apzīmējumu salikumam arī kopumā trūkst atšķirtspējas: tas ir vispārīgs, nenoteikts, un tam nav nekādu patērētājiem saskatāmu, raksturīgu īpatnību (uz citu telekomunikāciju jomā izmantotu apzīmējumu fona), kas ļautu, apelācijas iesniedzēja pārstāves vārdiem izsakoties, to uztvert kā preču zīmi (vismaz iekams šāds apzīmējums nav ilgstoši lietots saistībā ar konkrēta uzņēmuma pakalpojumiem).

4.3. ApP atzīmē, ka arī agrāk, 2.punktā minētajās apelācijas lietās, sakarā ar izskatāmajai preču zīmei samērā līdzīgu zīmju **Tele 2** un **TelekomPlus** aizsardzības atteikumu (lietas Nr. ApP/99/WO 659 733 un ApP/99/WO 680 323) ApP nonāca pie līdzīgiem secinājumiem, un šo zīmju aizsardzība 38.klases pakalpojumiem Latvijā nav spēkā. Kaut gan starptautiskajai praksei nevar būt tiešs iespaids uz zīmes aizsardzību Latvijā, zīmīgi, ka no 9 valstīm un teritorijām (neskaitot Latviju), uz kurām šī reģistrācija attiecināta, tā vienu vai citu iemeslu dēļ attiecībā uz 38.klases pakalpojumiem ir atteikta 6 valstīs vai teritorijās: Vācijā, Somijā, Beniluksa valstīs, Zviedrijā, Igaunijā, Lietuvā.

5. Apsverot apelācijas lietas apstākļus kopumā, ApP nāk pie slēdziena, ka LPV lēmuma atsaukšanās uz LPZ/99 6.panta pirmās daļas 2.punktu atzīstama par pamatotu, un starptautiskās

preču zīmes **Tele Plus** (reģ. Nr. WO 748 978) aizsardzība Latvijā 38.klases pakalpojumiem (telekomunikācijas) ir noraidāma.

III. Ņemot vērā šā lēmuma I un II daļā minētos argumentus un secinājumus, vadoties no likuma *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* 6.panta pirmās daļas 2.punkta noteikumiem un procesuāli pamatojoties uz šā likuma 19.panta noteikumiem, Apelācijas padome **nolemj**:

1. noraidīt komercsabiedrības Aktieselskabet Nordisk Solar Compagni (Dānija) apelāciju pret Patentu valdes 20.01.2002 lēmumu par starptautiski reģistrētās preču zīmes **Tele Plus** (reģ. Nr. WO 748 978) aizsardzības atteikumu Latvijā attiecībā uz 38.klases pakalpojumiem (telekomunikācijas);

2. Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu nodaļai un Dokumentācijas un Valsts reģistru nodaļai, pamatojoties uz šo lēmumu, likumā un starptautiskās reģistrācijas noteikumos paredzētajā kārtībā izdarīt Valsts preču zīmju reģistrā, kā arī citā LPV dokumentācijā nepieciešamos ierakstus, kas saistīti ar preču zīmes **Tele Plus** reģistrācijas Nr. WO 748 978 aizsardzības galīgu atteikumu attiecībā uz 38.klases pakalpojumiem.

ApP lēmumu preču zīmes pieteicējs (īpašnieks) var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā triju mēnešu laikā no lēmuma noraksta saņemšanas dienas (likums *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm*, 19.panta astotā daļa).

ApP lēmums, ja tas nav pārsūdzēts noteiktajā laikā, saskaņā ar ApP Noteikumu 61.punkta 2.apakšpunktu stājas spēkā no dienas, kad notecējis termiņš tā pārsūdzēšanai.

ApP sēdes priekšsēdētājs

J.Ancītis

ApP sēdes locekļi:

N.Lamsters

A.Pāže